

Especial 30 anys sense Montserrat Roig - Guia de lectura

‘El temps de les cireres: novel·la i franquisme’

NOVEL·LA I FRANQUISME

Montserrat Roig va néixer el 13 de juny de 1946 i va morir el 10 de novembre de 1991. Per tant, aquest 2021, farà 75 anys del seu naixement i 30 de la seva mort. Enguany, doncs, commemorem amb un doble aniversari la figura de l'escriptora barcelonina.

Escriptora polifacètica, va ser pionera en molts camps. Com a novel·lista, es va endinsar en l'etapa històrica del franquisme, que va haver de viure en la seva joventut. Moltes de les seves novel·les se centren en personatges femenins. De fet, la seva obra, *L'hora violeta*, és una fita de la literatura feminista al nostre país.

Com a periodista, va elaborar una obra monumental, *Els catalans als camps nazis*, en la qual va recollir el testimoni dels supervivents catalans de l'horror nazi.

La mort va segar una de les trajectòries més rutilants de la nostra literatura. Rememorem Roig en aquesta guia, que és una selecció de novel·les sobre un dels temes als quals va recórrer tot sovint a les seves obres: la dictadura franquista.

*J'aimerai toujours le temps des cerises
C'est de ce temps-là que je garde au cœur
Une plaie ouverte
Et Dame Fortune, en m'étant offerte
Ne saura jamais calmer ma douleur
J'aimerai toujours le temps des cerises
Et le souvenir que je garde au cœur*

Jean-Baptiste Clément (1866)

El temps de les cireres. Montserrat Roig.

La butxaca, 2008. N Roi

L'obra forma part d'una trilogia que l'autora va escriure en la dècada dels setanta del segle passat, composta per les parts següents: **Ramona, adéu**; **El temps de les cireres**, i **L'hora violeta**. En aquestes obres, Roig ens explica l'entorn de les famílies Claret i Miralpeix, que aprenen a sobreviure en un temps marcat per la dictadura franquista.

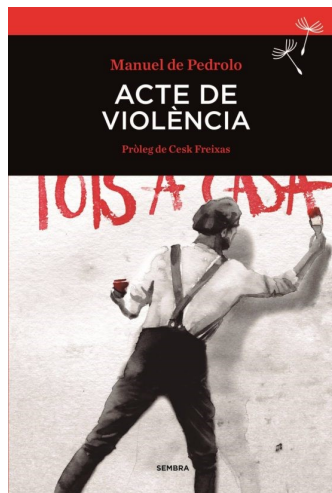
El temps de les cireres (Premi Sant Jordi 1976) fa un retrat de la família Miralpeix a través dels ulls de la Natàlia, que torna a Barcelona pocs dies després de l'execució de l'activista Salvador Puig Antich.

Després d'haver viscut durant dotze anys a França i Anglaterra, la Natàlia es retroba amb el passat i el present de la seva família: uns personatges que enmig de la grisor de l'època busquen el sentit de les seves vides. **El temps de les cireres** és una crònica que reflecteix la crisi de valors provocada pel resultat de la guerra, el franquisme, la repressió i la desintegració del pensament polític i ideològic que tot plegat provocà. És també el retrat de tres generacions d'una família a partir de la qual Montserrat Roig fa una mirada crítica a la societat catalana així com un magnífic esbós de tota una època.

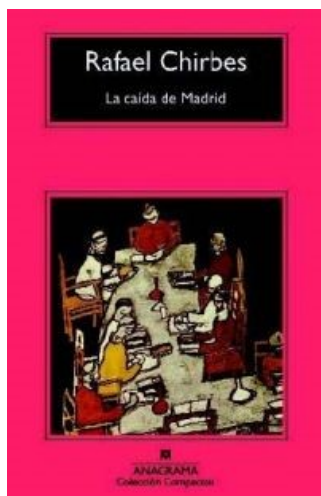
Acte de violència. Manuel de Pedrolo. GE, 1995. N Ped

Distòpia inspirada en la vaga de tramvies de 1951, que se centra en un moviment de protesta que fa trontollar un règim dictatorial. L'eslògan «Quedeu-vos a casa» paralitza la societat i fa entreveure que un alçament col·lectiu és possible sense vessament de sang. La novel·la mai no es va poder publicar durant el franquisme.

La caïda de Madrid. Rafael Chirbes. Anagrama, 2011. N Chi

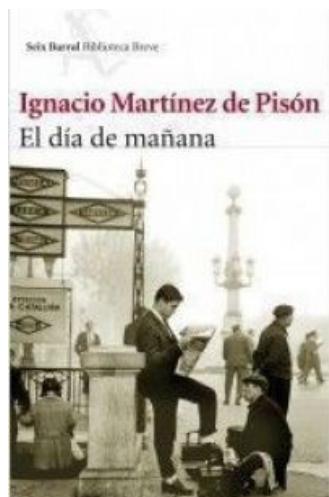
El 19 de novembre de 1975, mentre Franco agonitza, l'empresari del règim, José Ricart, celebra el seu aniversari, però la situació política repercuteix en totes les coses. Novel·la coral, que transcorre en un dia; els personatges de la novel·la s'enfronten al futur amb temor o amb esperança, a l'expectativa dels esdeveniments.

El carrer de les Camèlies. Mercè Rodoreda. Club Editor, 2020. N Rod

Contrapunt a La plaça del Diamant, aquesta novel·la reflecteix la Barcelona trista i grisa de la postguerra resseguint la trajectòria vital de Cecília Ce, que es mou, sobretot, en ambients marginals de misèria i prostitució. Un viatge per la vida a través de relacions intenses, doloroses i cruels.

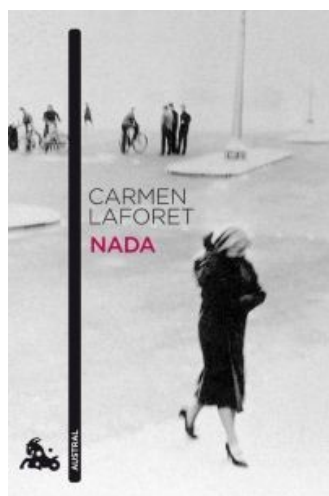
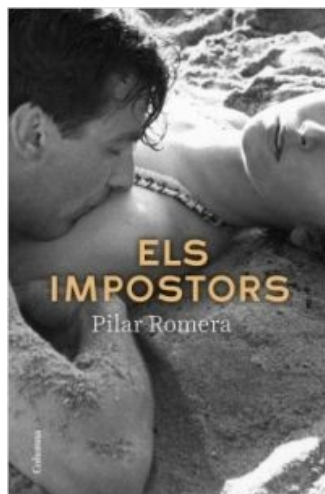

El día de mañana. Ignacio Martínez de Pisón. Seix Barral, 2011. N Mar

Justo Gil és un jove ambiciós que acaba d'arribar a Barcelona. L'atzar el porta a esdevenir un confident de la policia franquista. La història d'en Justo és narrada per diverses persones que el van conèixer. El puzzle de relats revela el caràcter del personatge, i és un fresc històric del darrer franquisme i de la transició.

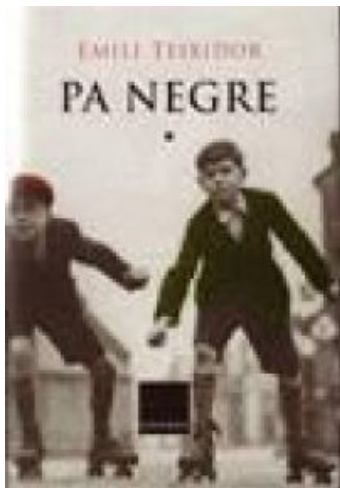
Els Impostors. Pilar Romera. Columna, 2019. N Rom

Una història d'amor, amistat i traïcions situada en la Barcelona més obscura de la postguerra. Tot comença amb l'arribada de l'Albert a la comissaria de policia de Via Laietana, acusat d'haver imprès pamflets contra el règim. La germana del detingut és la Dora, una dona que passa de la llibertat i les nits interminables de l'època republicana a la missa diària.

Nada. Carmen Laforet. Destino, 2010. N Laf

Laforet explica l'arribada a Barcelona i l'esfondrament del projecte vital d'una jove en el marc d'una ciutat que també ha patit un esfondrament. En l'obra, ambientada poc després de la guerra —un tema que hi plana sigil·losament—, la jove Andrea ha d'enfrontar-se a una sèrie de personatges extravagants o traumatitzats.

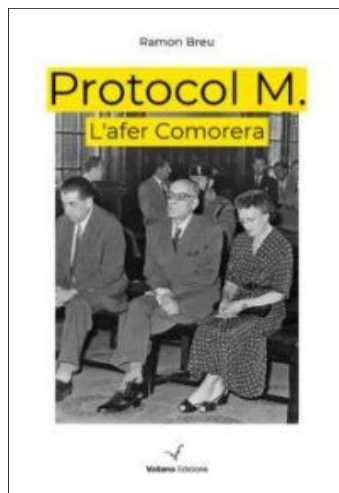

[Pa negre](#). Emili Teixidor. Columna, 2005. N Tei

Narrada des del punt de vista de l'Andreu, un noi viu a pagès amb els seus tiets, mentre el seu pare és a la presó per roig i la mare treballa en una fàbrica llunyana. Teixidor recrea amb precisió l'ambient rural de la postguerra amb una llengua plena de matisos, i explora l'odi, la rancúnia i la venjança en temps de guerra.

[Protocol M.: l'Afer Comorera](#). Ramon Breu. Voliana, 2019. N Bre

El primer secretari general del partit comunista català, el PSUC, torna clandestinament a Barcelona i és perseguit per la policia franquista... i pels seus companys de partit, que l'acusen de voler conservar la independència envers el Partit Comunista d'Espanya. La novel·la es basa en fets reals i exposa un fosc episodi de la lluita antifranquista.

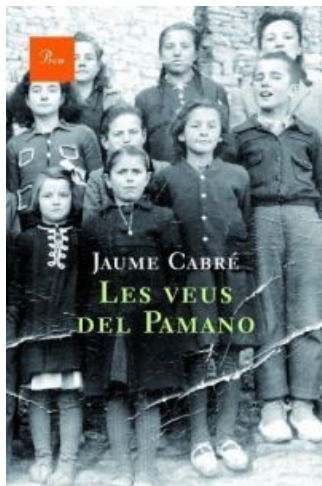
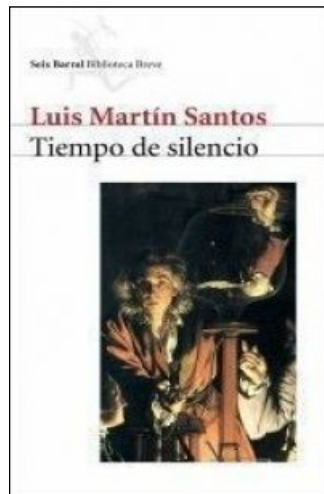

[Si te dicen que caí](#). Juan Marsé. Lumen, 2009. N Mar

1940. En una ciutat desolada un drapaire busca una noia a petició d'una dona rica. Hi ha un compte pendent que vol saldar. A partir d'aquesta premissa es basteixen unes línies argumentals que es creuen i que pivoten sobre els relats dels nens del barri que, a falta de joguines, s'entretenen explicant "aventis" en les quals conjuminen la ficció amb la realitat.

Tiempo de silencio. Luis Martín Santos. Seix Barral, 2006. N Mar

Pedro, un jove doctor, fa una investigació amb ratolins. Qui el proveeix d'aquests animals és en Muecas, un parent del seu ajudant, que els cria a la seva barraca. Quan la filla del Muecas s'està morint a causa d'un avortament clandestí, Pedro, que no ha exercit mai com a metge, intenta salvar-la. Novel·la de culte que, a banda de reflectir la sordidesa de la postguerra, fa servir un estil innovador.

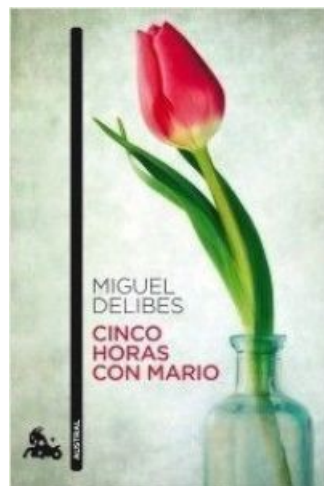

Les veus del Pamano. Jaume Cabré. Proa, 2010. N Cab

L'any 2001, Tina Bros descobreix unes llibretes amagades a l'escola de Torena, a punt de ser enderrocada. Són els relats del mestre Oriol Fontelles, que va arribar al poble l'any 1943. Descobrirem com s'entrellacen en la seva vida l'Elisenda Vilabré, filla de la casa més rica de Torena, el cacic Targa i la gent del poble.

Cinco horas con Mario. Miguel Delibes. Destino, 2010. N Del

Una dona vetlla el cadàver del seu marit durant la nit. A través d'un monòleg interior una cascada de records li venen al cap. Aquesta novel·la, d'un realisme existencialista, per mitjà de l'exposició dels pensaments, desvela les preocupacions i els anhels de les classes mitjanes que es van desenvolupar durant el franquisme.

BIBLIOTEQUES MUNICIPALS DE SABADELL

● **Biblioteca Vapor Badia**

C. de les Tres Creus, 127-129

Tel. 93 745 17 03

bibliovaporbadia@ajsabadell.cat

● **Biblioteca del Nord**

Rda. de Navacerrada, 60

Tel. 93 724 64 01

bibliodelnord@ajsabadell.cat

● **Biblioteca del Sud**

Pg. dels Almogàvers, 49

Tel. 93 720 51 74

bibliodelsud@ajsabadell.cat

● **Biblioteca de Ponent**

Pl. d'Ovidi Montllor, 5

Tel. 93 717 39 74

bibliodeponent@ajsabadell.cat

● **Biblioteca dels Safareigs**

C. del Papa Pius XI, 165

Tel. 93 717 53 43

bibliosafareigs@ajsabadell.cat

● **Biblioteca de la Serra**

Pl. de Cristóbal Ramos, 1

Tel. 93 726 34 68

bibliolaserra@ajsabadell.cat

● **Biblioteca de Can Puiggener**

Pl. del Primer de Maig, 1

Tel. 93 716 51 50

bibliocanpuiggener@ajsabadell.cat

www.sabadell.cat/bims

**Ajuntament
de Sabadell**
Biblioteques Municipals

**Diputació
Barcelona**

AMB EL SUPORT DE

Generalitat de Catalunya
Departament
de Cultura